

GEMEENTE GEMERT-BAKEL

BEGROTINGSNOTA 2016

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	5
1.1 ALGEMEEN	5
1.2 DECENTRALISATIES	5
1.3 GROOT ONDERHOUD GEMEENTEFONDS	6
1.4 FINANCIEEL KADER.....	6
1.5 PROCEDURE BEHANDELING BEGROTINGSNOTA	6
DE MEICIRCULAIRE 2015 IS OP 1 JUNI 2015 VERSCHENEN EN IS VERWERKT IN DEZE BEGROTINGSNOTA.....	6
1.6 RENTESYSTEMATIEK.....	7
2. RESULTAAT VAN DE JAARREKENING 2014.....	8
2.1 ALGEMEEN	8
2.2 REKENING 2014	8
2.3 STAND ALGEMENE RESERVE	8
3. FINACIËN	9
3.1 RICHTLIJNEN VOOR DE BEGROTING 2016	9
3.2 FINACIËLE POSITIE.....	15
3.3 NOG OPENSTAANDE BEZUINIGINGEN	21
3.4 INVESTERINGEN AUTOMATISERING.....	22
3.5 HERSTELPLAN EIGEN VERMOGEN 2012-2025	22

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De begroting is het huishoudboekje voor de gemeente. Wat willen wij bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten. In het kader van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) zijn de volgende documenten voorgeschreven:

a. *De programmabegroting en –realisatie*

Deze is bestemd voor de raad en heeft de autorisatie-, allocatie- en controlerende functie.

b. *De productenraming en –realisatie*

Deze is bestemd voor het college en heeft de beheerstechnische-, bedrijfseconomische- en verantwoordingsfunctie. Bewust wordt hier gesproken van raming en niet van begroting om geen verwarring te krijgen over de status van dit document. De productenraming is bedoeld voor het college en wordt niet vastgesteld of goedgekeurd door de raad.

Conform de Planning- en Controlcyclus wordt er met betrekking tot de werkzaamheden voor de (programma)begroting voor het dienstjaar 2016 aan uw raad een "Begrotingsnota" gepresenteerd.

De Begrotingsnota 2016 is een voorloper op de programmabegroting 2016-2019 welke in december 2015 wordt vastgesteld. Belangrijke input voor deze begroting zijn de financiële consequenties van het coalitieakkoord. Uitgangspunten in het coalitieakkoord zijn:

"Het financieel beleid is gedegen en transparant. Het gemeentebestuur is zuinig met overheids gelden en onze inkomsten en uitgaven zijn in balans. Structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten. Gemert-Bakel heeft een structureel sluitende begroting."

"Er is de laatste periode in Gemert-Bakel flink bezuinigd en de lasten voor de inwoners en bedrijven zijn fors verhoogd. Dit willen we als dat mogelijk is weer op gelijk niveau brengen met het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant. Gemert-Bakel heeft een gezonde financiële basis. Dat betekent dat haar inkomsten en uitgaven structureel in evenwicht zijn."

Leeswijzer

Deze leeswijzer geeft nadere informatie over de opbouw van deze begrotingsnota. De opbouw is als volgt:

- in hoofdstuk één komen naast deze algemene inleiding, de decentralisaties en het financieel kader, de procedure van de behandeling aan de orde;
- in hoofdstuk twee wordt gerapporteerd over het resultaat van de jaarrekening 2014;
- hoofdstuk drie gaat in op de financiën van de gemeente. Hierbij is aandacht voor de richtlijnen begroting 2016, de financiële positie, het nieuwe beleid, éénmalige middelen en (meerjarige) investeringen, het "Herstelplan eigen vermogen 2012-2025".

1.2 Decentralisaties

De Wet werken naar vermogen, de transitie van de jeugdzorg en de AWBZ-begeleiding zijn taken die per 1-1-2015 naar de gemeenten zijn gekomen en worden opgepakt binnen Peelverband. De totale omvang van de middelen die met de drie decentralisaties is gemoeid, bedraagt € 20.906.961. Tevens wordt er nog een bedrag geraamd van € 2.895.446 voor de oude taken in de WMO. Deze middelen zijn geormerkt en uitgangspunt blijft dat deze taakstellend zijn. In de meicirculaire 2015 is een structurele korting aangekondigd vanaf 2016 van € 576.000. Dit is taakstellend in deze begrotingsnota opgenomen. Daarmee is de rek uit deze budgetten.

1.3 Groot onderhoud gemeentefonds

In het Periodieke Onderhoudsrapport (POR) van 2010 constateerden de fondsbeheerders BZK en Financiën dat de verdeling van middelen niet meer aansloot op de kosten van gemeenten. In 2010 zijn de fondsbeheerders gestart met het nader onderzoeken van de bevindingen uit het POR 2010. Daarbij is ook gezocht naar een vernieuwing van de uitgangspunten voor de verdeling. Ook wilde men het aantal clusters terugbrengen naar ongeveer 9 clusters. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in 2 fases. Fase 1 in 2014 en fase 2 in 2015.

Daarnaast is op advies van de VNG het cluster Educatie nogmaals getoetst op basis van de meest actuele kosten van gemeenten. Dit laatste heeft niet tot aanpassingen geleid voor Gemert-Bakel.

Uit fase 1 blijkt voor de gemeente Gemert-Bakel een nadeel van € 8 per inwoner. De resultaten in fase 2 laten een voordeel van € 13 per inwoner zien blijkt uit de meicirculaire. Dit voordeel zal niet ineens toegevoegd worden aan de algemene uitkering van de Gemeente Gemert-Bakel, maar gefaseerd in twee jaar (80% en 100%). De resultaten van de eerste fase zijn al verwerkt in de begroting 2015-2018. De resultaten uit de tweede fase worden nu verwerkt via deze begrotingsnota.

Oorspronkelijk had het rijk een voordeel van € 34 per inwoner aangekondigd voor Gemert-Bakel in de tweede fase. Dit voordeel werd behaald in het cluster volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing vanwege relatieve hogere kosten voor bestemmingsplannen bij kleinere gemeenten. In de definitieve herverdeling zoals nu gepubliceerd in de meicirculaire is er nog steeds een voordeel ingeboekt, maar deze ligt 2/3 lager dan in de eerder gepubliceerde voorlopige cijfers. In 2015 gaat het ministerie nog wel nader onderzoek naar dit cluster doen, de resultaten daarvan worden verwacht in de meicirculaire van 2016.

1.4 Financieel kader

Uitgangspunt van de gemeente Gemert-Bakel (coalitieakkoord) is een gezonde financiële basis. Dat betekent dat haar inkomsten en uitgaven structureel in evenwicht zijn.

In het coalitieakkoord is verder afgesproken dat de gemeentelijke lasten in het einde van de collegeperiode dalen naar het Brabantse gemiddelde.

De financiële basis voor de begrotingsnota is de meerjarenbegroting 2015-2018. De daarin opgenomen ramingen, prognoses, schattingen en vóórcalculatorische tarieven zijn uitgangspunt voor de meerjarenbegroting 2016-2019. In de begrotingsnota worden de relevante afwijkingen opgenomen.

1.5 Procedure behandeling Begrotingsnota

De behandeling van de Begrotingsnota 2016 is als volgt:

Omschrijving	Wanneer	Wie
Vaststelling begrotingsnota door B&W	9 juni 2015	B&W
Verzending begrotingsnota	9 juni 2015	Griffie
Commissiebehandeling	17 + 18 juni 2015	Raad
Vaststelling beantwoording schriftelijke vragen	1 juli 2015	B&W
Vaststelling begrotingsnota	9 juli 2015	Raad

De meicirculaire 2015 is op 1 juni 2015 verschenen en is verwerkt in deze begrotingsnota.

1.6 Rentesystematiek

Aanleiding

Bij de begrotingsbehandeling 2015 bleek dat de rentetoerekeningsystematiek tot veel vragen leidde. Voor raadsleden was onvoldoende transparant hoe rentekosten verwerkt worden in de begroting. Hierdoor zijn sturingsmogelijkheden voor de raad niet inzichtelijk genoeg. Wij willen voorop stellen dat de rentesystematiek in de begroting een complex geheel is. Daarbij spelen een aantal zaken een rol. De bepaling van het rente tarief, de toerekening van rente in de begroting en de bespaarde rente eigen financieringsmiddelen.

Een definitieve opzet rentesystematiek wordt via een separaat voorstel voorgelegd.

2. Resultaat van de jaarrekening 2014

2.1 Algemeen

Bij het tot stand komen van deze nota zijn de cijfers van de jaarrekening 2014 al bekend. De gegevens uit deze rekening zijn meegenomen in het kader van het financieel meerjarenperspectief. De jaarrekening wordt, evenals de begrotingsnota, behandeld in uw raad van 9 juli 2015.

2.2 Rekening 2014

Deze jaarrekening sluit met een batig saldo € 1.262.000. Het totaal van de tussentijdse bijstellingen was € 2.830.000 positief in 2014. Hiervan betrof € 995.000 de besparing via de regeling vervroegd uittreden. Daarnaast is in 2014 de reguliere € 1.100.000 gestort in de algemene reserve. Daarboven komt nog het eerder vermelde overschot van de jaarrekening met een bedrag van € 1.262.000.

Tegenover dit voordeel staat een nadeel vanwege het treffen van extra voorziening bouwgrondexploitatie met een bedrag van € 1,6 miljoen. Dit betreft grotendeels negatieve bijstellingen voor de exploitatieplannen De Bloemerd, Nazareth, Kalkhoven en Keizersberg

In de opzet van de begrotingsnota 2016-2019 is rekening gehouden met de structureel financiële ontwikkelingen van de jaarrekening 2014. De resultaten van de 1e en 2e financiële rapportage 2015 zijn indicatief meegenomen omdat de gemeenteraad op het moment van opstellen van deze begrotingsnota hier nog geen besluit in heeft genomen.

2.3 Stand en verloop algemene reserve

De algemene reserve op de balans in deze jaarrekening bedraagt ruim € 9 miljoen negatief. Dit is de stand voor resultaatbestemming 2014. In de jaarrekening 2013 bedroeg de algemene reserve nog € 11,6 miljoen negatief. Via resultaatbestemming bepaalt de gemeenteraad welk deel van het voordeel in de jaarrekening 2014 van € 1.262.000 in de algemene reserve wordt gestort. De stand per eind 31-12-2014 van de algemene reserve had volgens het met de provincie afgesproken schema 8,8 miljoen euro moeten bedragen. Na de door het college voorgestelde bestemming van het jaarrekeningsaldo loopt de gemeente voor op dit schema.

3. Financiën

3.1 Richtlijnen voor de Begroting 2016

Bij het opstellen van de begroting 2016 zijn de volgende richtlijnen gehanteerd:

a. Algemeen:

De actualisatie is gebaseerd op bestaand beleid, waarbij college- en raadsbesluiten tot en met 6 mei 2015 worden meegenomen. Hieronder wordt ook verstaan de gevolgen van door hogere overheden genomen beslissingen, die door de gemeenteraad niet beïnvloedbaar zijn. Nieuwe activiteiten, uitbreiding of beëindiging van bestaande activiteiten worden geïnventariseerd en zijn onderbouwd ter integrale afweging opgenomen.

Op 5 april 2012 heeft de gemeenteraad het 'Herstelplan eigen vermogen 2011-2025' vastgesteld. In dit plan zijn een aantal uitgangspunten opgenomen. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de programmabegroting.

Als gevolg van de bijstelling in de bouwgrondexploitatie is een negatieve algemene reserve ontstaan. Het hebben van een negatieve reserve is in het kader van de wettelijke regelgeving niet toegestaan. Met de provincie als toezichthouder is afgesproken dat in een periode van 10 jaar de negatieve algemene reserve wordt ingelopen. Hiertoe wordt jaarlijkse binnen de begroting 1,1 miljoen vrijgemaakt om te storten in de algemene reserve. Deze storting is al opgenomen in de meerjarenbegroting. Op dit moment loopt de gemeente enigszins voor op het afgesproken schema.

b. Doelmatigheid en oud voor nieuw:

Terugkerend onderdeel wordt de aandacht voor de doelmatigheid en de uitwisseling van oud beleid voor nieuw beleid. Het uitwisselen van oud beleid voor nieuw beleid dient middels een integrale afweging in de gemeenteraad plaats te vinden.

c. Kerngegevens/groei van de gemeente:

In de begroting wordt rekening gehouden met groei van de inwonersaantallen en het aantal woningen. Ten aanzien hiervan is uitgegaan van de volgende aantallen:

Omschrijving	Aantallen per 1 januari				
	2015	2016	2017	2018	2019
Inwoneraantallen	29.503	29.638	29.773	29.908	30.043
Aantal woningen	12.334	12.414	12.494	12.574	12.654

d. Loonkostenontwikkeling:

De huidige cao voor gemeenteambtenaren heeft een looptijd van 2013 tot 1 januari 2016 en deze is in 2014 afgesloten. Er is onderzocht of er op dit moment onderhandelingen lopen die moeten leiden tot een cao vanaf 2016. Dit is nog niet het geval. Voor de cao-ontwikkeling in 2016 hanteren wij derhalve de nullijn. Wel wordt de loonstijging die in de algemene uitkering is opgenomen apart gehouden. Dit conform richtlijnen provincie.

e. Prijsontwikkeling budgetten:

In 2014 is de inflatie uitgekomen op een niveau van circa 1%. Volgens het Centraal Plan Bureau (prognose volgens Macro Economische Verkenning 2015) bedraagt de verwachte prijsstijging voor overheidsconsumptie in 2015 circa 1%. Dit percentage willen wij ook voor 2016 hanteren.

Aan de lastenkant houden wij, evenals in 2015, geen rekening met een inflatie. De financiële positie van de gemeente Gemert-Bakel staat nog steeds onder zware druk.

Om die reden vinden wij het verdedigbaar dat er een beperkt percentage voor inflatie van 1% wordt toegepast aan de batenkant (o.a. leges, huren gebouwen en tarieven sportaccommodaties).

f. Ontwikkeling budgetten:

Vaak wordt bij budgetten de baten en lasten van vorig jaar als uitgangspunt van de nieuwe raming genomen. Dit is bij budgetten met afhankelijkheid van derden niet altijd gewenst. In dergelijke gevallen dienen meerdere scenario's van dat budget gegeven te worden, indien mogelijk onderbouwd met kengetallen. Het moet hierbij wel gaan om substantiële bedragen. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn voor de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, WMO, de opbrengst bouwleges en de huishoudelijke verzorging

g. Afschrijven:

Voor de afschrijvingsmethodiek en de afschrijvingstermijnen wordt aansluiting gezocht bij de door de raad vastgestelde verordening naar aanleiding van artikel 212 van de Gemeentewet. Deze verordening is in december 2013 geactualiseerd. In de verordening is bepaald dat er gestart wordt met afschrijven in het jaar volgend op het gereedkomen van de investering. De provincie heeft ons erop gewezen dat in dat geval er sprake is van een incidentele bate, die opgenomen dient te worden in het overzicht van incidentele baten en lasten. Wij zullen hier rekening mee houden.

h. Rente (voorlopig, afhankelijk voorstel nieuwe rentesystematiek):

De groei in Europa en Nederland trekt aan en de verwachting voor Nederland bedraagt een groei van 1,6%. Inflatie is voornamelijk te zoeken waardoor het huidige rentebeeld voorlopig niet zal wijzigen. De Europese Centrale Bank (ECB) is in maart van start gegaan met een grootschalig obligatie-opkoopprogramma (QE). Het doel daarvan is het geven van een impuls aan de reële economie van de eurozone en aan de gewenste inflatiedoelstelling. Extra geld in omloop zal leiden tot inflatie op termijn en tot een lagere wisselkoers die de exportpositie verbetert, zo luidt het idee. Het is echter de vraag of QE voldoende effectief zal zijn. De lange rentetarieven zullen vanwege voornoemde economische vooruitzichten niet sterk oplopen.

In 2015 is gerekend met een rentepercentage van 4,25% voor "lang" geld. Het omslagpercentage bij de jaarrekening 2014 voor onze gemeente komt uit op 3,6%. Gezien de verwachting willen we de te hanteren rente voor de begroting 2016 verlagen naar 3,75%.

De rente voor het aantrekken van kort geld is nog steeds laag. De Europese Centrale Bank blijft de markt steunen met maatregelen en een stijging van de korte rente op korte termijn is niet waarschijnlijk. Voor 2016 wordt uitgegaan van een rente van 1%.

Voor de berekening van rentetoerekening aan de investeringen alsmede voor de berekening van de bespaarde rente wordt uitgegaan van de rente voor 'lang' geld i.c. 3,75%.

Bij de rentetoerekening voor de complexen van de bouwgrondexploitatie wordt het tarief van 'middellang geld' van 4 % gehanteerd. Hoewel de rente nu laag is, heeft de rentetoerekening aan de complexen plaatsgevonden in de relatief dure tijd. Het merendeel van de kosten is gemaakt en wat nu moet plaatsvinden is vooral verkopen van grond.

De renteberekeningen in de begroting 2016 zijn gebaseerd op de volgende rentepercentages:

RENTEPERCENTAGES	Begroting 2015	Begroting 2016
rente 'lang' geld	4,25	3,75
rente 'middellang' geld	4,0	3,75
rente 'kort' geld	1,0	1,0
Toevoeging rente reserves	0,0	0,0

- Marktrente 'lang' geld : langlopende geldleningen
 Marktrente 'middellang' geld : rentetoerekening complexen (bouwgrondexploitatie)
 Marktrente 'kort' geld : kasgeldleningen en rekening courantschulden
 Toevoeging rente reserves : toevoeging van het verwachte inflatiecijfer om de koopkracht te behouden (zie 4.6.4)

In de meerjarenbegroting worden dezelfde percentages gehanteerd als voor 2016.

i. Reserves en voorzieningen:

De (uiteindelijke) hoogte van de bestemmingsreserves en voorzieningen moeten gelijk zijn aan de betreffende verplichting of het risico. De dotatie voor 2016 wordt in principe op hetzelfde niveau gehouden zoals aangegeven in de nota uitwerking reserves en voorzieningen.

j. Beheerplannen:

In de nota uitwerking reserves en voorzieningen zijn beheer- en onderhoudsplannen opgenomen voor de periode tot en met 2016. De stortingen en onttrekkingen zoals opgenomen in de nota zullen worden verwerkt. Besloten is om de beheer- en onderhoudsplannen periodiek bij te stellen, afhankelijk van de aard van het onderhoudsplan. De voorzieningen dienen op peil te zijn. Dit houdt in dat de omvang van de voorzieningen gebaseerd dient te zijn op actuele beheer- en onderhoudsplannen. Het gaat hierbij met name om de volgende voorzieningen:

- voorziening onderhoud wegen
- voorziening onderhoud sport
- voorziening onderhoud rioleringen
- voorziening onderhoud welzijn en overige gebouwen
- voorziening onderhoud schoolgebouwen (Pandelaar)
- voorziening onderhoud MFA's
- voorziening openbare verlichting

In deze collegeperiode worden de beheersplannen wegen, sport en groen (inclusief bomen) geactualiseerd. Dit vanuit de wens om het dagelijks onderhoud en de daaraan verbonden budgetten te integreren in de beheersplannen. Verder zullen er verbindingen tussen de beheersplannen in de openbare ruimte worden gelegd. Bijvoorbeeld het bomenbeleid uit het beheersplan groen heeft invloed op de mate van worteldruk en daarmee het beheersplan wegen.

Bij de jaarrekening 2014 is de voorziening spelen omgezet in een bestemmingsreserve spelen. Het karakter van de uitgaven (vervanging) past binnen de huidige BBV regelgeving niet in een voorziening.

In 2013 zijn de beheersplannen van sport, wegen en gebouwen op 75% geraamd. Dit is toegestaan omdat de gemeente onder preventief toezicht van de provincie valt. Deze 75% is afgeleid van de zgn. artikel 12 regelgeving voor gemeenten. Het beheersplan is

een raming met vaste termijnen voor onderhoud. In de praktijk is gebleken dat gemeenten die het financieel zwaar hebben kritisch kijken of onderhoud niet een of meerdere jaren uitgesteld kan worden ten opzichte van het beheersplan.

k. Algemene Reserve:

De gemeente moet in staat zijn niet begrote kosten op te vangen zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast hoeven te worden. Om het niveau van dit weerstandsvermogen te bepalen wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die de gemeente loopt. In de nota risicomanagement is vastgelegd te streven naar een weerstandsratio van 1. Dit betekent dat de benodigde weerstandscapaciteit beschikbaar is om de aanwezige risico's af te dekken (100% dekking). De benodigde weerstandscapaciteit is voor de jaren 2015 tot en met 2018 berekend op € 8,0 miljoen. Gezien de negatieve algemene reserve (bestaande uit algemene reserve + reserve afwaardering gronden) zal een weerstandsratio van 1 in 2016 niet gerealiseerd kunnen worden.

l. Reserve afwaardering gronden:

De algemene reserve bestaat uit twee onderdelen. De algemene reserve en de reserve afwaardering gronden. Als gevolg van het afwaarderen van gronden is destijds de gemeente geconfronteerd met een negatieve reserve afwaardering gronden van € 10.720.580. Over deze uitzonderlijke situatie is overleg gevoerd met de provincie in haar rol als toezichthouder. Het hebben van een negatieve reserve is in het kader van de wettelijke regelgeving niet toegestaan en dus moet deze reserve zo snel mogelijk weer worden aangevuld tot het toegestane minimum van € 0. In voornoemd overleg met de provincie is afgesproken dat de provincie het hebben van een negatieve reserve (tijdelijk) accepteert onder de voorwaarde dat deze reserve in maximaal 10 jaar tijd weer wordt aangevuld. Dit betekent dus dat jaarlijks (gedurende een periode van maximaal 10 jaar) een bedrag van € 1,1 miljoen t.g.v. deze reserve dient te worden gebracht t.l.v. de exploitatie. In de programmabegroting 2016-2019 wordt hiermee rekening gehouden.

m. Inflatietoevoeging reserves en voorzieningen:

De toevoeging van inflatie aan de reserves is bij de begroting 2015 komen te vervallen. Er wordt verder standaard geen inflatiecorrectie toegevoegd aan de voorzieningen (met uitzondering van de voorziening IGP - Bakelse Plassen in verband met contractuele verplichtingen). De bespaarde rente wordt bepaald op 3,75%, zijnde de marktrente voor 'lang' geld. De bespaarde rente wordt verantwoord ten gunste van de exploitatie.

n. Subsidies en gemeentelijke exploitatiebijdragen:

De gemeente heeft met ruim 100 vrijwilligersorganisaties en 11 professionele instellingen een structurele subsidierelatie.

Vrijwilligersorganisaties

Uitgangspunt van het coalitieakkoord is dat de subsidie voor vrijwilligersorganisaties op het huidige niveau moet blijven. In 2015 heeft daarom een structurele bijraming van € 90.000 plaatsgevonden om op niveau te blijven. In de loop van 2015 zal, binnen het beschikbare budget, ten behoeve van het subsidiejaar 2016 worden bezien of de toepassing van de huidige grondslagen voor de subsidietoekenning nog voldoende actueel zijn. Deze zijn nu gebaseerd op de situatie uit het jaar 2004.

Professionele instellingen

De professionele instellingen worden gesubsidieerd op grond van de algemene subsidieverordening en dienen daartoe voor 1 mei in het voorafgaande jaar een aanvraag in. De aanvraag is voorzien van een inhoudelijke en financiële onderbouwing of offerte. Op basis van de aanvraag wordt in overleg met de instelling toegewerkt naar een subsidiebeschikking, waarin meetbare afspraken worden vastgelegd over de te behalen resultaten. Dit vormt de basis voor een krachtige verantwoording waarom

maatschappelijke doelen wel of niet zijn gehaald. Verantwoording vindt plaats middels kwartaalgesprekken, een halfjaarrapportage en de jaarrapportages.

Het accent ligt op het dorps - en wijkgericht werken, het verbinden van formele en informele netwerken: het realiseren van een zo sterk mogelijke nulde-lijnszorg. Dit met het doel dat Gemert-Bakel een sluitend netwerk heeft om de taken lokaal te kunnen opvangen die door de decentralisaties van het Rijk bij de gemeenten zijn neergelegd.

o. Gemeenschappelijke regelingen:

Voor gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeentelijke bijdrage, zoals deze is opgenomen in de (concept)begrotingen van de betreffende gemeenschappelijke regelingen, overgenomen. Het is niet toegestaan voor te sorteren op mogelijke bezuinigingen binnen deze gemeenschappelijke regelingen.

p. Gemeentelijke inkomsten:

Ten aanzien van de tarieven van de gemeentelijke inkomsten worden, per belasting en rechten, het navolgende opgemerkt:

▪ Onroerende-zaakbelastingen

- In het collegeprogramma is vastgelegd over de OZB ontwikkeling in deze collegeperiode:

- Verlagen van de OZB. Per 1 januari 2015 willen we de OZB taakstellend met 10% verlagen op basis van het niveau in 2013. Dat is bij het opstellen van de begroting 2015 niet gerealiseerd.

- Streven naar een OZB-niveau dat op het eind van deze raadsperiode gelijk is aan het gemiddelde niveau van de provincie Noord-Brabant.

Op dit moment komt dit neer op een verlaging van zo'n 34%.

- Definitieve besluitvorming voor een eventuele aanpassing vindt plaats ten tijde van de begrotingsbehandeling en -besluitvorming. Bij de vaststelling dient met onderstaande rekening te worden gehouden.

- De taxatiewaarden worden jaarlijks bijgesteld. Bij de berekening van de OZB-opbrengst wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten: een jaarlijkse vermeerdering van de totale waarde door nieuw- en verbouw van zowel woningen als niet-woningen;

▪ Afvalstoffenheffing

Bij de vaststelling van de tarieven van de afvalstoffenheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking inclusief kapitaallasten en apparaatskosten.

▪ Rioolheffing

Ook bij de vaststelling van de tarieven van de rioolheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking inclusief kapitaallasten en apparaatskosten.

▪ Sportaccommodaties

De tarieven voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden gebaseerd op de verwachte prijsstijging voor overheidsconsumptie zijnde 1%.

▪ Gemeentelijke gebouwen

De huren voor de gemeentelijke gebouwen worden gebaseerd op de verwachte prijsstijging voor overheidsconsumptie zijnde 1%.

▪ Bouwgrondexploitatie

Door grondverkoop worden inkomsten gegenereerd. De grondprijzen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Basis voor vaststelling van de grondprijzen is de nota bouwgrondexploitatie. Uitgangspunt van deze nota is dat de bouwgrondexploitatie zelfvoorzienend is. Met andere woorden vanuit de algemene reserve van de gemeente vindt geen verdere aanzuivering van tekorten meer plaats. Grondprijzen zijn in 2015 incidenteel verlaagd en komen voor 2016 terug op het niveau van 2014.

▪ Overige inkomsten

Per inkomstensoort zal worden gezien of een tariefstijging, ter compensatie van de reguliere kostenstijging, wordt doorgevoerd. Uitgangspunt voor de vaststelling van de hoogte van leges en tarieven is dat deze kostendekkend zijn.

q. Algemene uitkering uit het gemeentefonds:

Voor de berekening van de algemene uitkering wordt voor de begroting 2016 uitgegaan van de meicirculaire 2015 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het effect van de meicirculaire is verwerkt in deze begrotingsnota.

Indien de algemene uitkering elementen van aanwijsbare beleidsintenties van het rijk bevat welke (verplichte) uitgaven met zich meebrengen, dan worden deze niet standaard gereserveerd. Het oormerken van deze middelen is een separate afweging.

r. Onvoorziene uitgaven

Met het opstellen van de begroting 2015 is besloten de incidentele aframingen van budgetten in het kader van Zerobudgetting structureel te maken. Hiermee is het risico dat er bij begrotingsposten overschrijdingen kunnen ontstaan groter geworden. De raad heeft derhalve de post onvoorziene uitgaven verhoogd naar € 220.000. Gegeven het karakter van de post Onvoorzien moet deze voor alle mogelijk zaken aangewend kunnen worden. Door de raad zijn in de financiële verordening dan ook geen beperkingen aan de bestedingsrichting van de post Onvoorzien opgenomen.

Het BBV geeft geen nadere regels voor het omgaan met de post Onvoorzien. De raad kan wel zelf regels stellen in de verordening uit hoofde van artikel 212 van de Gemeentewet. Door de raad zijn in de verordening geen beperkingen aan de bestedingsrichting van de post onvoorzien opgenomen. De post onvoorzien wordt, uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, aangewend voor incidentele uitgaven.

In de praktijk kan het voorkomen dat kleine bedragen, ten laste van de post onvoorziene uitgaven dienen te worden gebracht. Het college is daarom gemandateerd over de post onvoorziene uitgaven te mogen beschikken als de uitgave niet meer bedraagt dan € 5.000. In de financiële rapportage wordt de raad geïnformeerd over het verloop van de post onvoorzien, conform afspraak met de raad bij de begrotingsbehandeling 2015.

s. Onderuitputting

In de begroting kunnen stelposten worden opgenomen in verband met verwachte onderuitputting. Indien er een stelpost onderuitputting in de begroting 2016 wordt opgenomen, zal een nadere motivatie worden gegeven.

t. Weerstandsvermogen

Teneinde het weerstandsvermogen op het vereiste niveau te krijgen (ratio 1, hetgeen overeenkomt met een bedrag van € 8,0 miljoen) is de visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025 vastgesteld. Eén van de uitgangspunten in deze visie is dat iedere financiële meevaller ten gunste wordt gebracht van het weerstandsvermogen. Aangezien de financiële problematiek voor de gemeente van grote omvang is, is het niet realistisch te veronderstellen dat zowel het herstel van de negatieve reserve afwaardering gronden (zie I) als het vermogensherstel gelijktijdig kan worden opgelost. De 1^e prioriteit is gelegen in het herstellen van de negatieve reserve afwaardering gronden en daarna het vermogensherstel.

u. Paragrafen

In het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn gemeenten verplicht zeven paragrafen in de programmabegroting op te nemen. Onze gemeente heeft besloten drie paragrafen extra op te nemen en wel de paragraaf 'Investerings' en de paragraaf 'Bezuinigingen'. Het definitieve format van de begroting 2016 zal nog worden vastgesteld.

v. Werkplein

In de begroting 2016 staat € 863.000 inclusief bijstelling Algemene uitkering geraamd aan bijdrage werkplein. De werkelijke kosten zullen op basis van de huidige inzichten € 900.000 bedragen. Het verschil hierin wordt veroorzaakt door dubbele overheadkosten. Van Peel 6.1 of het mogelijk nieuw op te richten werkbedrijf verwachten wij een oplossing voor deze dubbele overheadkosten.

3.2 Financiële positie

Nieuw beleid, éénmalige middelen en (meerjarige) investeringen

Ten aanzien van de diverse onderdelen wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

a. nieuw beleid:

In 2011 tot en met 2014 is besloten geen bedrag beschikbaar te stellen voor nieuw beleid. In 2015 is op basis van het coalitieakkoord bepaald welke wensen er zijn. Deze zijn ingebracht bij het opstellen van de programmabegroting en integraal afgewogen. Dit beleid zal ook in 2016 voort gezet worden.

b. éénmalige middelen:

Uitgaven met een éénmalig karakter dienen te worden gedekt uit éénmalige inkomsten. In 2011 tot en met 2015 is besloten geen bedrag beschikbaar te stellen voor éénmalige middelen. Ook voor 2016 willen wij voorstellen, gelet op de financiële positie van de gemeente, geen middelen beschikbaar te stellen voor éénmalige middelen.

c. (meerjarige) investeringen:

Gelet op de financiële positie van de gemeente wordt voorgesteld geen middelen beschikbaar te stellen voor (meerjarige) investeringen.

Bijgesteld meerjarenperspectief 2016 - 2019

Ondanks bovenstaande uitgangspunten is de begroting geen statisch instrument. Vanuit de organisatie zijn diverse verzoeken tot bijstelling van het budget ontvangen welke nu afgewogen moeten worden. Onderstaand is het ten opzichte van de primitieve begroting 2015 bijgestelde meerjarenperspectief in beeld gebracht. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. De effecten hiervan zijn in deze paragraaf verwerkt.

Begrotingsbeeld

Bij het doortrekken van bestaand beleid kunnen wij u een evenwichtig begrotingsbeeld presenteren. Het beeld is als volgt:

(bedragen * € 1.000) V = voordelig; N = nadelig

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo o.b.v. begroting 2015	469 V	604 V	620 V	372 V
Aanpassingen	337 N	548 N	424 N	372 N
Begrotingsnota 2016	132 V	56 V	196 V	0

(bedragen * € 1.000)

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Saldo meerjarenraming 2016-2018	469 V	604 V	620 V	372 V
1e begrotingswijziging 2015	18 N	18 N	18 N	18 N
7e wijziging openbare verlichting	149 N	152 N	155 N	158 N
10e wijziging uitvoeringsovereenkomst Noord-om			8 N	8 N
Herziene begrotingssaldo 2016	302 V	434 V	439 V	188 V
<i>Ontwikkelingen:</i>				
Verlaging OZB	467 N	496 N	527 N	558 N
Rekenkamercommissie	10 N	10 N	10 N	10 N
Bijdrage ABP	20 V	20 V	20 V	20 V
Storting voorziening groot onderhoud gebouwen	60 V	60 V	60 V	60 V
Subsidie voor KunstLokaal	50 N	50 N		
Economische ontwikkeling	85 N			
Plattelandsontwikkeling	50 N			
uitkomsten meicirculaire gemeenschappelijke regelingen	493 V	269 V	392 V	478 V
Pubercontactmoment (GGD)	27 N	27 N	27 N	27 N
Totaal ontwikkelingen	116 N	234 N	92 N	37 N
Begrotingssaldo	186 V	200 V	347 V	151 V

Indicatief budget				
Extra bijdrage VRBZO	73 N	147 N	147 N	147 N
1e financiële rapportage 2015	84 V	76 V	76 V	76 V
2e financiële rapportage 2015	65 N	73 N	80 N	80 N
totaal indicatief budget	54 N	144 N	151 N	151 N
Indicatief begrotingssaldo	132 V	56 V	196 V	0

Toelichting mutaties/ontwikkelingen:

1. *Verlaging lasten naar provinciaal niveau.*

Doelstelling is om de gemeentelijke lasten aan het einde van de collegeperiode te laten dalen naar het gemiddelde niveau van de Provincie Noord-Brabant..

Benodigde daling opbrengst OZB ter realisatie collegeprogramma

In 2015 ligt het gemiddelde OZB niveau in de provincie Noord-Brabant voor een eigen woning op € 290, terwijl dat voor Gemert-Bakel op € 438 ligt. Dat is € 148 hoger. Ieder jaar zal bekeken worden hoe de gemeentelijke lasten van Gemert-Bakel zich verhouden tot dit gemiddelde. Een daling van 10% in 2016 heeft de volgende financiële gevolgen:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Geraamde opbrengst in meerjarenbegroting	7.821	7.977	8.136	8.297
Mogelijke opbrengst (daling met 10% in 2016)	6.852	6.974	7.097	7.221
Effect op begroting (nadelig)	969	1.003	1.039	1.076

Uitgangspunt van bovenstaande tabel is een daling van 10% ten opzichte van de geraamde opbrengst in 2015 van € 7.600.000. De stijging in 2017 en verder is het gevolg van areaal uitbreiding en een inflatiestijging van 1%.

Realiseerbare daling OZB opbrengst

Bovenstaande effecten zouden tot resultaat hebben dat het meerjarenperspectief niet sluitend is. Met een daling van de OZB opbrengsten in 2016 met € 467.000 is dit wel mogelijk.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Geraamde opbrengst in meerjarenbegroting	7.821	7.977	8.136	8.297
Mogelijke opbrengst	7.354	7.481	7.609	7.739
Effect op begroting (nadelig)	467	496	527	558

Een sluitende begroting is randvoorwaarde voor het verlagen van de OZB. Het OZB tarief moet daarbij niet op- en neer fluctueren. Bij voorkeur dalend en indien in een jaarschijf dit niet mogelijk is moet de opbrengst maximaal stijgen met areaaluitbreiding en 1% inflatie op het tarief.

Procentuele daling OZB

Ten opzichte van 2015 gaan de tarieven omlaag met de volgende percentages:

	2016	2017	2018	2019
Procentuele daling tarief	3,93%	2,96%	1,97%	0,96%
Correctie te hoge stijging OZB in 2015	3,80%	3,80%	3,80%	3,80%
Eenmalige teruggave overschot € 166.000 uit 2015	2,18%			
Verlaging tarief ten opzichte van 2015	9,92%	6,76%	5,77%	4,76%

Daarbij is rekening gehouden met areaal uitbreiding en inflatie. Naast een daling van het tarief zijn er nog twee andere onderdelen die leiden tot een lager percentage ten opzichte van 2015. De OZB opbrengsten zijn in 2015 meer dan verwacht. De tarieven zijn te hoog. Dit wordt gecorrigeerd in 2016.

Daarnaast heeft de raad uitgesproken het overschot op de OZB in 2015 aan de burgers terug te geven. Dit leidt tot een eenmalige teruggave in 2016. Die wordt nu geschat op € 166.000. In het genoemde effect op de begroting is dit bedrag overigens niet opgenomen. Het betreft gelden die worden overgeheveld uit 2015 en daarmee geen invloed hebben op het begrotingssaldo van 2016.

Ranglijst totale gemeentelijke lasten burger

Op de landelijke ranglijst voor de totale gemeentelijke lasten (OZB, riool, afval) neemt Gemert-Bakel in 2015 plaats 366 in van de 393 gemeenten.

In 2015 bedragen de gemiddelde woonlasten voor een eigen woning in de provincie € 742. Voor Gemert-Bakel bedraagt dit € 877. Daarmee zit de gemeente € 135 boven het gemiddelde van de provincie. Dat is een percentage van 15%.

Compensatie OZB verenigingen en stichtingen

In bovenstaande berekeningen is rekening gehouden met de structurele compensatie van OZB voor verenigingen en stichtingen. Het bedrag per jaar wat hiervoor gehanteerd is bedraagt € 67.000.

2. *Rekenkamerfunctie*

Met een goede rekenkamerfunctie heeft de raad een mogelijkheid om de invloed van de raad meer gestalte te geven en uit te kunnen oefenen. Om de controlerende en sturende taak van de raad goed uit te kunnen oefenen is het noodzakelijk om hiervoor voldoende middelen beschikbaar te stellen omdat aan die taken anders onvoldoende vorm kan worden gegeven. Maatregelen en publieke middelen en de publieke bevoegdheden moeten te controleren zijn door een partij: dat is in eerste plaats de gemeenteraad. In de huidige begroting is een bedrag van € 19.500 opgenomen ten behoeve van de rekenkamerfunctie. Ambitie is een budget van maximaal € 1,- per inwoner. Dit betekent een verhoging met €9.815 naar € 29.315

3. *Bijdrage ABP*

Vanaf 1-1-2016 betalen we als gemeenten geen bijdrage meer aan het ABP ten behoeve van het vut fonds/FPU. Hiermee vervalt een structurele last van € 20.000.

4. *Storting voorziening onderhoud gebouwen*

Bij de jaarrekening 2014 is geconstateerd dat het saldo van de voorziening onderhoud gebouwen vanaf 2016 harder stijgt dan noodzakelijk. Een verlaging van de dotatie aan de voorziening met € 60.000 per jaar is mogelijk.

5. *Subsidie kunstlokaal*

De raad heeft in de begrotingsnota 2015 besloten om de tweede structurele bezuiniging van € 50.000, - uit te stellen naar uiterlijk 1-1-2018, waarbij het college de mogelijkheid heeft om jaarlijks te bezien of (een deel van) de bezuiniging al eerder kan worden doorgevoerd. Door dit uitstel krijgt Kunstlokaal financieel de ruimte om de benodigde organisatieveranderingen door te voeren, zodat de bezuinigingsdoelstelling uiteindelijk behaald kan worden. Voorgesteld wordt nu om voor 2016 en 2017 de bezuiniging uit te stellen.

6. Economische ontwikkeling

Economische ontwikkeling – lokaal en subregionaal

Economische ontwikkeling vormt een belangrijke drager van regionale ontwikkeling, zoals ook in het provinciale bestuursakkoord 2015 – 2019 is benoemd. De basis die is gelegd middels een cluster- en ketenonderzoek zal worden vertaald naar een Peel brede economische agenda met daarbinnen onder andere een uitvoeringsagenda Agrofood. Deze agenda's dienen kansen te gaan bieden aan ondernemers uit de gemeente, met een focus op MKB-ers en het doel innovatie in diverse sectoren aan te jagen op bovenlokale schaal: in de peelregio. Hieraan leveren alle Peelgemeenten een bijdrage, zowel qua capaciteit als financieel.

Van Europees tot provinciaal niveau wordt ingezet op kennisvalorisatie, MKB-ondersteuning en crossovers tussen sectoren met als doel topsectoren en de basiseconomie te versterken en de economische draagkracht te vergroten. Hier willen we in Gemert-Bakel nadrukkelijk op inzetten en dat betekent dat er zal worden ingezet op projecten op het gebied van innovatie binnen agrofood, biobased, (hoogwaardige) maakindustrie, zorg en recreatie en toerisme waarop vervolgens de flankerende sectoren zullen meeliften.

Begrote kosten:

- Uitvoering Cluster- en Ketenonderzoek: € 10.000
- Bijdrage in opstellen Peel brede economische agenda: binnen bestaande begroting*
- Opstellen lokaal economische actieplan in lijn met de Peel: € 15.000
- Projecten voortvloeiend uit voornoemde activiteiten zullen worden opgezet worden op basis van cofinanciering. Hiervoor heeft de gemeente dus middelen nodig maar hiervoor zullen gedurende 2016 passende verzoeken worden voorgelegd.

* Deze activiteiten zullen worden gedekt uit de reeds gereserveerde bijdrage t.b.v. de overname van voormalige taken van het SRE. Hiertoe zal een bedrag van € 11.726 (€ 0,40 per inwoner) worden ingebracht dat in de begroting nu nog is opgenomen onder programma 1 Algemene zaken.

Recreatie en toerisme

Bij recreatie en toerisme speelt een uitdaging rond de versterking van de vermarketing en positionering van De Peel en Gemert-Bakel. Hiervoor is al structureel budget in de begroting opgenomen.

Bedrijventerreinen

De doorontwikkeling en vermarkting van de bedrijventerreinen in de gemeente is een belangrijke drager in de economische ontwikkeling, die zal worden omgebogen van uitdaging naar kans om de economische groei in de gemeente ruimte te bieden. Hiertoe hoort het actualiseren van de visie bedrijventerreinen en het stoplichtenmodel, een goede bereikbaarheid en het creëren van een gunstig ondernemersklimaat voor bestaande als ook nieuwe ondernemers waarin breedband/glasvezel een belangrijk element is.

Begrote kosten:

- Opstellen van een strategisch ontwikkelvisie bedrijventerreinen: € 25.000. (Paralleel aan dit traject loopt het commercieel vermarktingplan dat zal worden gefinancierd uit de grondexploitatie.)
- Cofinanciering activiteiten van het EPGB en ondernemers-verenigingen op concrete projecten zoals glasvezel, ondernemersbeurs, duurzaamheidsbeurs, etc. : € 10.000

Arbeidsparticipatie

Sociaal verantwoord ondernemen, waarbij ondernemers worden gestimuleerd om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en/of een arbeidshandicap aan te nemen, zal breed worden uitgedragen.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Mobiliteit en bereikbaarheid zijn voor de gemeente, zeker nu de Ruit niet door gaat, van groot belang. In 2016 zal daarom een verkenning worden uitgevoerd naar nieuwe vormen van bereikbaarheid, waaronder nieuwe mogelijkheden op het gebied van openbaar vervoer maar ook fysieke aanpassingen in het lokaal wegennet (onder andere de discussie rond de ontsluiting van Gemert richting Beek en Donk). De gemeente zal lokaal, binnen de Peel en Metropoolregio moeten investeren in mobiliteit en bereikbaarheid en gaat in 2016 de mogelijkheden hiertoe onderzoeken en verkennen.

Begrote kosten:

- Verkenning van nieuwe mobiliteitsoplossingen € 15.000

Centrumontwikkeling

Een dorpsvisie voor Bakel wordt afgerond om daarmee het dorp leefbaar te houden en hierbij dient een uitvoeringsprogramma te worden ontwikkeld. Een centrummanager in Gemert is inmiddels aangesteld en deze dient te worden gefinancierd.

Begrote kosten:

- Projecten voortvloeiend uit de dorpsvisie Bakel die kosten met zich meebrengen zullen nog worden vormgegeven. Hiervoor zullen gedurende 2016 passende verzoeken worden voorgelegd.
- Cofinanciering centrummanager Gemert op basis van 50% bijdrage door de gemeente: € 10.000

7. Plattelandsontwikkeling

Het buitengebied is en blijft van groot economisch belang doordat agrarische ondernemers in staat zijn om zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord te ondernemen zonder dat dit gepaard gaat met een te grote overbelasting voor de omgeving.

Aandachtsgebieden in Gemert-Bakel worden door in samenwerking met inwoners en bedrijven benoemd. De gemeente faciliteert het proces. De gemeente werkt samen met andere organisaties aan een zorgvuldige veehouderij in Gemert-Bakel. Hiervoor wordt een platform Zorgvuldige veehouderij opgezet. De gemeente zet actief in op instrumenten waardoor agrarische ondernemers hun imago kunnen verbeteren. Zo stimuleert de gemeente dat agrarische ondernemers de dialoog en BZV toepassen bij vergunningverlening. Tevens wordt ingezet op het werk maken van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) en een plan van aanpak voor de erfbeplanting. De gemeente zet ruimtelijke instrumenten in op weg naar een zorgvuldigere veehouderij. Hierom gaat zij haar structuurvisie en het bestemmingsplan buitengebied updaten. De gemeente toetst op gezondheid en veehouderij. Zij is vertegenwoordigd in de klankbordgroep gezondheidsonderzoek en de resultaten van het gezondheidsonderzoek worden vertaald naar beleid. Er wordt een draaiboek calamiteiten gezondheid en veehouderij ontwikkeld. Verder wil Gemert-Bakel kunnen participeren in vernieuwende initiatieven die een zorgvuldigere veehouderij mogelijk maken zoals bijvoorbeeld in de ontwikkeling van een digitale geur-app, bijdragen aan het vinden van oplossingsmogelijkheden voor 'knelpuntbedrijven', het voorbereiden van lastige maar vernieuwende (juridische) trajecten in samenwerkingsverband etc.

Toelichting Gemeenschappelijke regelingen:

8. *Pubercontactmoment GGD*

Door het Algemeen Bestuur van de GGD is besloten vanaf 2016 het pubercontactmoment (PCM) van de contracttaken over te hevelen naar het gezamenlijke takenpakket. Het totaal bedrag PCM 2016 bedraagt € 622.000 en voor de gemeente Gemert-Bakel komt dit neer op een extra structurele bijdrage aan de GGD van € 23.255. Bij het opstellen van de begroting 2016 van de GGD was dit nog niet voorzien.

Toelichting Indicatief budget

9. *Effect groot onderhoud gemeentefonds*

In het Periodieke Onderhoudsrapport (POR) van 2010 constateerden de fondsbeheerders BZK en Financiën dat de verdeling van middelen niet meer aansloot op de kosten van gemeenten. In 2010 zijn de fondsbeheerders gestart met het nader onderzoeken van de bevindingen uit het POR 2010. Daarbij is ook gezocht naar een vernieuwing van de uitgangspunten voor de verdeling. Ook wilde men het aantal clusters terugbrengen naar ongeveer 9 clusters. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in 2 fases. Fase 1 in 2014 en fase 2 in 2015. Daarnaast is op advies van de VNG het cluster Educatie nogmaals getoetst op basis van de meest actuele kosten van gemeenten. Dit laatste heeft niet tot aanpassingen geleid voor Gemert-Bakel. De ontwikkeling na 2017 is afhankelijk van de uitkomsten van de nadere studie naar de maatstaf VHROS

Uit fase 1 blijkt voor de gemeente Gemert-Bakel een nadeel van € 8 per inwoner. Uit de meicirculaire 2015 komt nu voor fase 2 een voordeel van € 13 per inwoner + de uitkeringsfactor (1,385). Een bedrag van € 536.000. De resultaten van de eerste fase zijn al verwerkt in de begroting 2015-2018. De resultaten uit de tweede fase worden nu verwerkt via deze begrotingsnota.

Binnen de VRBZO zal een herverdeling van de gemeentelijke bijdragen gaan plaatsvinden. De bijdrage aan de VRBZO kent als verdeelsleutel namelijk het cluster OOV binnen de algemene uitkering. In de tweede fase krijgen wij € 293.000 meer voor dit cluster. Iedere gemeente in de regio gaat erop vooruit, maar in absolute zin is de gemeente Gemert-Bakel de grootste stijger. De gemeente Gemert-Bakel zal dus meer aan de VRBZO moeten gaan betalen, hoeveel precies is nog onbekend. Vooralsnog zal 50% van de € 293.000 worden geormerkt voor een hogere bijdrage. Het netto voordeel voor de begroting van fase 2 groot onderhoud gemeentefonds komt daarmee voor 2016 uit op € 463.000.

Deze uitkomsten zijn als definitief meegenomen in de meicirculaire 2015 en daarmee in deze begrotingsnota 2016.

3.3 *Nog openstaande bezuinigingen*

Van de bezuinigingen zoals afgesproken in de begroting 2013 zijn er nog drie onderhanden of dienen de resultaten nog afgewacht te worden. De bezuiniging wordt ongewijzigd in de begroting 2016 opgenomen.

Onderwerp	Bedrag 2016
Toeristenbelasting	255
Binnensport	130
Kunstlokaal	50*

* voor 2016 en 2017 wordt in deze begrotingsnota voorgesteld de bezuiniging uit te stellen.

3.4 Investerings automatisering

Het betreft hier diverse investeringen voor automatisering die nog niet opgenomen zijn in de planning die ten grondslag ligt voor de bestemmingsreserve automatisering. De kapitaallasten van deze investeringen komen ten laste van de reserve. Hierdoor is de onttrekking uit de bestemmingsreserve in de jaren 2016-2019 hoger dan geraamd (zie hieronder).

	2016	2017	2018	2019
Oude onttrekking	407.969	419.356	375.080	348.641
Nieuwe onttrekking (voor MJB2016)	407.969	437.162	401.175	357.313
Hogere onttrekking	0	17.806	26.095	8.672

Er blijven voldoende middelen in de bestemmingsreserve om deze uitgaven te bekostigen. Daarom wordt voorgesteld om de storting in de reserve niet aan te passen. Bij het opstellen van een nieuw informatiebeleidsplan 2019-2024 wordt de benodigde storting opnieuw berekend. De aanpassing op het investeringsplan heeft geen effect op het begrotingsaldo.

3.5 Herstelplan eigen vermogen 2012-2025

Algemeen

In het collegeprogramma is opgenomen dat dit college streeft naar “een structureel sluitende meerjarenbegroting”. Vanuit deze wens is ook het dominante beleidskader ‘Herstelplan eigen vermogen 2012-2025’, dat door uw raad op 5 april 2012 is vastgesteld, opgesteld.

Negatieve reserve

Bij de vaststelling van de begroting 2013 zijn er diverse ingrijpende bijstellingen van de begroting geweest. Deze bijstellingen hadden betrekking op de bouwgrondexploitatie, de bedrijfsvoering, de niet gerealiseerde bezuinigingen en de gevolgen van het regeerakkoord.

Als gevolg van de bijstelling in de bouwgrondexploitatie is een negatieve algemene reserve ontstaan. Het hebben van een negatieve reserve is in het kader van de wettelijke regelgeving niet toegestaan. Met de provincie als toezichthouder is afgesproken dat in een periode van 10 jaar de negatieve algemene reserve wordt ingelopen. Hiertoe wordt jaarlijkse binnen de begroting 1,1 miljoen vrijgemaakt om te storten in de algemene reserve. Deze storting is al opgenomen in de meerjarenbegroting. Op dit moment loopt de gemeente enigszins voor op het afgesproken schema.